

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno DCCCCX. ad annum MLXXIII.

Parisiis, 1644

Vita Et Epistolae Nicolai Papae II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15625

NOTA.

* *Epistola Stephani.*] Ex bibliotheca Papirii Massoni hæc cum quatuor Nicolai, & sexdecim Alexandri II. ad Geruasium Rhemensem archiepiscopum scripta prodiit in lucem. In vita Stephani, Nicolai & Alexandri II. Papirius pro *Geruasio* scripserat *Vvilielmo Rhemensi archiepiscopo*: illum ego antea male imitatus, in hac editione, pro *Vvilelmo*, *Geruasio* scribendum esse censeo: siquidem horum pontificum tempore non Vvilielmus aliquis, sed Vvido, & Geruasius primus, ut videre est in catalogo Rhemenſium episcoporum, qui est apud Flooardum, Rhemensi ecclesie præfuisse legitur: non ille vero Geruasius alter est, cuius Iuo epistola 206. & Sigeberti continuator anno III4. meminerunt, vixitque tempore Paschalis II. ad quem epistolam quamdam scripsit, quam habet dictus Papirius in vita eiusdem Paschalis II.

ANNO
CHRISTI
1058.

VITA ET EPISTOLÆ
NICOLAI PAPÆ II.

NICOLAUS, cui nomen erat Gerardus, ex Florentino episcopo per cardinales ab Vrbe fugatos legitime electus est pontifex Romanus anno Christi 1058. tempore regnantis Henrici IV. Antequam vero consecraretur & Romam mitteretur hoc consilio Hildebrandi prudenter egerunt, ut ad expellendum & facilius eiiciendum e sede schismaticum Benedictum, legatione ad imperatricem missa, approbatio Henrici regis postularetur, ne si fortasse hac re intermissa rex sibi iniuriam illatam existimans schismaticis adhereret, & intrusum defendens periculum schismatis augeret. Placuit consilium, petita & obtenta est approbatio electi Nicolai pontificis, simulque Godefrido Tusciae marchioni demandatum fuit, ut electum in Urbem introducat, & inuaforem sedis Benedictum inde eiiciat. Quod cum, teste Leone Ostiensi, mense Ianuario anni 1059. effectum fuisset, consecratus, & Nicolai secundi nomine appellatus, Romanæ sedis inuaforem cum suis fautoribus omnibus excommunicauit: tandem interuentu quorundam admissum ad communionem apud ecclesiam sanctæ Mariæ, quæ Maior a Romanis dicitur, sacerdotali officio priuatum manere constituit. Berengarium secundo re-

Nicolaus
quando &
qua ratione
electus.

Benedictus
sedis inua-
for eiicitur.

Concil. Tom. 25.

Dddd ij

Berengarium relapsum ad communionem ecclesie recepit.

lapsum & periurum tertio ad palinodiam, pœnitentiam, & fidei orthodoxæ professionem emittendam suscepit. Constitutionem de electione Romani pontificis edidit. Ad Mediolanensem ecclesiam a labe simoniæ expurgandum Petrum Damiani & Anselmum Lucensem in Romano pontificatu successorem ablegauit.

Northmanni confederantur cum pontifice.

In Apuliam profectus Northmannos ab excommunicatione absoluit, eosque exacto iuramento fidelitatis Romanæ ecclesie deuinxit, vt ea horum præsidio sulca & munita tyrannidem & rapinam omnem a sede apostolica profugaret. Mortuus est pontifex optimus in fine mensis Iulii, anno Christi millesimo sexagesimo, cum sedisset annos duos & sex menses. Vacauit episcopatus mensibus ferme tribus.

Obitus Nicolai.

EPISTOLA I.

NICOLAI PAPÆ II.

AD VVILIELMVM RHEMENSEM ARCHIEPISCOPVM.

Henricum Francorum regem ob quædam perperam facta corripit.

Nicolaus episcopus seruus seruorum Dei Vvilielmo venerabili archiepiscopo salutem cum benedictione apostolica.

LICET de vestra fraternitate quædam sinistra, nec sine discussione dimittenda, peruenerint ad apostolicam sedem, scilicet, quod eius inuasoribus fauerit, quod pontificales actus postposuerit; tamen, quia testimonio personæ non leuis defenderis, scilicet potius de fidelitate sancti Petri laudaris, * præmissa transimus, & vt verum sit de vobis testimonium optamus. Vos autem omni conamine studete ita viuere, vt vestri non habeant inimici, vnde nos possint in vos contristare. Scitis enim quam benigna vobis fuerit communis mater sancta Romana ecclesia, quamque de te magna ei fiducia, vt tua solertia Francorum possit succurrere pene lapsæ ecclesie. Proinde agere stude, quod de te sperauit apostolica sedes: & vestrum regem gloriosum castiga, precare, admone, ne prauo nitatur pessimorum consilio, qui nostra discor-

* prætermissa

dia putant se apostolicam censuram euadere, caueatque sacris Canonibus, imo beato Petro, resistere, nosque, qui eum sicut pupillam volumus amare oculi, contra se mouere. Satis enim mirari potest, si pro aliquo stulto, sicut est, quem voluit ordinari Matisconensis episcopus, vult Dominum & sanctum Petrum offendere, vestram caritatem atque sinceram dilectionem circa se parui pendere. An putat aliquis membrorum antichristi, quod plus non possit ei prodesse gratia beati Petri, quam omnium impiorum perfida fidelitas? Agat itaque gloriosus rex, vt libet, contra nos quamuis: pro illo eiusque exercitu Deum semper precari parati sumus. De duce vero Godefrido nemo vos terreat, cum fuerit opus vos venire Romam: quia non tantum vobis impedimentum non faciet, sed etiam fideliter seruitium impendet. Salutant vos, carissimi fratres, nostri cardinales episcopi, nec non humilitas carissimi filii nostri Hildebrandi.

EPISTOLA II.

NICOLAI PAPÆ II.

AD GERVASIVM RHEMENSEM ARCHIEPISCOPVM.

Iubet Beluacensem episcopum simoniace promotum cum Siluanectensi eiusdem criminis conscio ab officio suspendi.

Nicolaus episcopus seruus seruorum Dei Gervasio venerabili archiepiscopo Rhemensi salutem & apostolicam benedictionem.

AVDIVIMVS relatione multorum, quod Beluacensis episcopus contra statuta Canonum sine vobis, & sine vestro assensu fuerit consecratus, imo execratus, & quod peius est, ad episcopatum sublimatus. Accingimini igitur, & fultus hac nostra auctoritate ex parte omnipotentis Dei, auctoritate beati apostoli Petri, omne episcopale officium sibi, vsquedum ad Romanam Synodum in tertia septimana post pascha ante nos discutiendus veniat, interdicit. Si autem in aperto res est, quod pecuniam dederit, omnibus Beluacensibus clericis ac laicis, vt sibi ante prædictum nostrum iudicium non obediant, sub excommunicatione prædicti apostoli Petri auctoritate interdi-

Dddd iij

cite. Non enim ob hoc promotus est, vt sit episcopus, vt beatus Gregorius dicit, sed vt fiat lupus, & sanctæ ecclesiæ inuasor, & detestandus hæreticus. Siluaneætenfi enim vestro suffraganeo episcopo, si eum pecuniam dedisse præsciuit, & vestrum assensum in maledictionis herede benedicendo non habuit, similiter omne episcopale officium, vsquedum ad prædictam Synodum veniat, & nobis & tibi digne satisfaciat, beati apostoli Petri auctoritate interdicite.

EPISTOLA III.
NICOLAI PAPÆ II.

AD EVMDEM.

Monet vt ob damna personis & rebus Virdunensis ecclesiæ illata eidem debite satisfaciat.

Nicolaus episcopus seruus seruorum Dei Geruasio Rhemensis ecclesiæ archiepiscopo salutem & apostolicam benedictionem.

QVONIAM nobis commissum est, & auctoritate beati Petri traditum, supra quem fundamentum vniuersalis ecclesiæ solidatum est, quatenus & errata corrigamus, & membra nostro capiti coherentia, ne dissonent, studeamus, tibi, vtpote velut de nostris & sanctæ Romanæ ecclesiæ membris, paterne intimando præcipimus, quatenus per te, quem in gremio matris tuæ, vniuersalis videlicet ecclesiæ, conclusum esse speramus; ne Virdunensi ecclesiæ quæ nobis commissa est cum fratribus, quidquam iniuriæ tam per te, quam per tuos inferre amodo patiaris. Quod autem contra eiusdem ecclesiæ fratres nunc nouiter & tu & tui damni & iniuriæ intulistis, communiter & sanctæ ecclesiæ Romanæ causa, & nostri amore emendare te, omni occasione remota, admonendo iubemus, hoc est prædam de Postuiler, quæ potestati tuæ contigit, & de Mecla, quam Engobrandus deprædatus est, prædæ, cuius numerus infra scriptus est, ducenta sexaginta quatuor animalia, clericos autem de eadem ecclesia canonicos, nulla interueniente mora, recludi a captura præcipias, vt pro hac & prædictis rebus studiose peractis, & gratiam apostolorum principis & nostram habere promerearis.

EPISTOLA IV.
NICOLAI PAPÆ II.

AD EVMDEM.

In gratiam recipitur, & monetur vt cum duce N.
pacem ineat.

*Nicolaus seruus seruorum Dei Geruasio venerabili archiepiscopo
salutem & apostolicam benedictionem.*

QVIA referente filio nostro G. te in fidelitate beati Pe-
tri persistere, eiusque auctoritati per omnia reueren-
ter assurgere comperimus, paterna caritate sicut carissi-
mum filium amplectimur, & amplectendo toto mentis
affectu diligimus. Denique quamdiu te fidelem filium ex-
hibebis, nostra paternitas tibi nusquam deerit; imo de-
bita caritate suffragabitur, nostraque auctoritate inces-
santer tuebitur. Quod de episcopo Siluanectensi nobis
per filium nostrum mandasti, quia canonicum est, cum
eodem filio nostro tibi concedimus. Neque enim iustitiæ
contraire volumus, pro qua mori, si necesse sit, lucrum
putamus. Ceterum de nostro aduentu in Franciam nul-
lam ad præsens tibi scribimus certitudinem. Cum autem
ad te noster filius venerit, ipse tam de hoc quam de om-
nibus aliis te certificabit. Mandamus autem & præcipi-
mus, quatenus cum duce carissimo filio nostro pacem in-
eas, vt tui ad nos secure valeant venire, nosque eos pos-
simus audire: nolumus etenim duos tam carissimos fi-
lios in discordia manere.

N O T A.

Epistola quædam Geruasii ad Nicolaum II. extat in fine illa-
rum quæ cum epistolis Gerberti, Ioannis Sarisberiensis, & Stepha-
ni Tornacensis ex bibliotheca Papii Massoni Parisiis impressæ sunt
anno 1611. sed eam a Geruasio II. ad Paschalem II. scriptam esse
patet, primo ex vita Paschalis II. apud Massonum vbi hanc ad Pa-
schalem II. scriptam refert: secundo quia scripta est post obi-
tum regis Philippi, qui mortuus est anno 1106. tempore Paschalis II.
& Iuonis, qui epist. 206. eiusdem Geruasii II. meminit.

PRIVILEGIUM

MONASTERIO SANCTÆ FELICITATIS
CONCESSVM A NICOLAO PAPA II.

Nicolaus episcopus seruus seruorum Dei Teibergæ abbatissæ monasterii sanctæ Felicitatis, iuxta Florentiam siti, sibi que successuris, & in sancto proposito permansuris in perpetuum.

QVONIAM omnipotentis dignatio suo gratuito munere, nullo digno præcedente opere, ad hoc nostram humilitatem dignata est prouehere, quatenus per nos vbi que terrarum proprio sanguine redemptæ ecclesiæ lumen administraret indeficiens; profecto rationabile ducimus, cooperante ipso, de quo loqui præsumimus, secundum proprias vires vnicuique acceptum talentum distribuere, ne, apparente ipsius maiestate, quod absit, sine acquisito lucro velut inutilis seruus videamur remeare. Quod vtique per diuinam misericordiam consequi posse speramus, si membris eius adhuc per fidem in terra cælestia anhelantibus, præsidia quæ possumus sereno affectu suppeditare curamus. Sic enim, sic profecto & supernum nostræ fragilitati conciliamus auxilium, & pura intra cordis hospitium manente intentione, hominum consequimur fauorem honestum. Cum licet vniuersis debitores simus gentibus, fidei lumine clarentibus; domesticis quoque nostris beneuolentiæ studio singularem curam impendimus, Magistrum gentium sequentes, qui bonum opus adimpleri præcepit in omnes, ad domesticos fidei maxime. Monasterium itaque sanctæ Felicitatis cum omnibus sibi pertinentibus rebus, quod nostra episcopalis simplex adhuc dispensatio quorundam prædecessorum nostrorum negligentia destructum, coaptato nobilium sanctimonialium plurimarum collegio, reedificare curauit ex integro; nunc etiam secundum apostolicæ sedis, cui deseruimus, valentiam, per nostras manus dedicatum, stabilitate perseveranti roboramus, & confirmamus, atque vt perpetua vigeat religione, sequestrata prauorum infestatione, omnipotentis Dei committimus tutelæ.

tela. Cui etiam, sicut dignum nobis videtur, quia incuria Florentinorum episcoporum sua prædia nequiter sunt distracta, & sacrilegorum quorundam temeritate inuasa, concedimus, & apostolica auctoritate stabilimus mansos, & fundos venerabili loco pia deuotione oblatos, & offerendos, vbicumque veraci relatione eius nomini fuerint titulati, suoque iuri religiosa sollicitudine inuestiti, atque inuestiendi.

Liberum præterea idem reddimus monasterium, atque absolutum ab omni sæculari & mundana conditione, siue districtione, ne liceat alicui magnæ paruaque personæ a nobis restituta prædia, firmiterque stabilita, decimales, prouentus scilicet, quoque quosdam a nobis concessos aliquo ingenio euadere, aut aliqua fraude surripere, siue diminuere, fiscum denique, seu debitam subiectionem exigere: sed maneat venerabilis locus nostra tutela firmatus in sancto proposito; nullique alii sit obnoxius, nisi Florentino episcopo, qui memor nostræ deuotionis, suæque fragilitatis, iustitiæ norma seruata, secundum Doctoris gentium præceptum, eisdem sanctimonialibus honorem congruum exhibendo, nil præter blandum dominium requirat ex debito. Si autem, quod non credimus, aliquis temerarius hanc apostolicam sanctionem crudeli mente tenterit infringere, nostramque institutionem secundum locum lædendo cassare, nisi admonitus respuerit, ac digne emendauerit, anathematis gladio percutiatur ab omnipotenti diuinitate, iaculata sibi de cælo ultione in hac præfenti carne, interficiaturque eum Deus Spiritu oris sui, dum venerit iudicare sæculum. Qui vero nostræ roborationis pius conseruator extiterit, in secundo aduentu mereatur illam mellifluam vocem audire: *Venite Benedicti Patris mei, percipite regnum.* Præterea vt hæc pagina fidem legentibus astruat, & propria manus subscriptione & apostolici sigilli munire studuimus impressione.

✠ Sigillum Nicolai papæ.

Ego Bonifacius Albanensis episcopus subscripsi.

Ego Ioannes Portuensis episcopus subscripsi.

Ego Petrus Lauicanensis episcopus subscripsi.

Ego Brunus Prænестinus episcopus subscripsi.

Ego Petrus peccator monachus subscripsi.

Concil. Tom. 25.

Eeee

Datum Florentiæ sexto Idus Ianuarii, anno ab incarnatione Domini nostri Iesu Christi 1059. per manus Humberti sanctæ ecclesiæ Siluæ candidæ episcopi, & apostolicæ sedis bibliothecarii, anno primo pontificatus domini papæ Nicolai II. indictione decimatertia.

EPISTOLA V.

NICOLAI PAPÆ II.

AD EDVWARDVM ANGLORVM REGEM.

De confirmatione priuilegiorum ecclesiæ Vvestmonasteriensis, quam in honorem sancti Petri apostoli rex fundauerat.

Extat infra in Conuentu Vvestmonasteriensi anno 1066.

• CONCILIVM SVTRINVM,
QVO BENEDICTVS PSEVDOPAPA ET
schismaticus, cognomento Mincius, depositus, omni-
que sacerdotali officio priuatus est, anno MLIX. tem-
pore Nicolai papæ II. electi.

ANNO
CHRISTI
1019.

NOTA.

• *Concilium.*] In hac Synodo inuaforem sedis apostolicæ Benedictum depositum, omniq; sacerdotali munere priuatum esse, & postea veniam a pontifice petiuisse, habetur, inquit Baronius in codice Vaticano, qui inscribitur *Liber censuum*. Idem testatur vetera Romanorum pontificum gesta, quæ collegit Nicolaus Aragonensis cardinalis his verbis: *Celebrata itaque in pace electione (vt dictum est) Senis dictus Nicolaus pontifex cum archidiacono & cardinalibus consilium habuit, vt pro causa iam dicti Velitrensis intrusi apud Sutrium Synodum celebraret: ad quam non solum episcopos Tusciæ & Lombardiæ, sed & magnum Codefridum, & Guibertum cancellarium conuocare deberet. Quod absque dilatione factum est. Predictus autem Mincius vbi Nicolaum papam cum personis, quæ apud Sutrium conuenerant, in Synodo re-sidere cognouit, sedem quam inuaserat, conscientia remordente, reliquit, & in domum propriam remeavit. Quod factum posteaquam Nicolaus pontifex rei veritate cognouit, consilio cum fratribus habito, ad Urbem una cum eis, non cum potentia, sed tamquam bonus & humilis pastor accessit. Vnde, auctore Domino factum est, quod cum a populo & clero digno honore susceptus, iuxta consuetum ordinem a cardinalibus in sede apostolica positus est. Transactis autem paucis diebus, memoratus Mincius ad pra-*